

การจัดทหสักสูตรให้สมดุสจึงไม่ได้ใช้หลักที่ว่า
“ต้องจัดให้ทุกอวิษามีน้ำหนักที่เท่ากัน”
แต่ต้องจัดให้ม้นักนิกเหมาะสมและสอดคล้องกับ
สิ่งทีโรงเรียนและท้องถิ่นต้องการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์
คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการศึกษาท้องถิ่นในอนาคต

จากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาท้องถิ่นในปัจจุบันทั้งใน
ด้านระบบการจัดการศึกษา ด้านบุคลากร ด้านนโยบายต่าง ๆ
พบว่าทิศทางของการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในอนาคต ก็คงยัง ใช้
ระบบการศึกษาที่เป็น 6-3-3 อยู่ ไม่เปลี่ยนแปลง และในด้าน
ระบบการสอบ ซึ่งในอดีตเป็นการสอบกลาง หรือ Public exami-
nation ต่อมาเป็นการสอบโดยใช้โรงเรียนคือ การประเมินผลของ
โรงเรียน ซึ่งในอนาคตอาจเป็นการประเมินโดยท้องถิ่น นับเป็นสิ่ง
ที่ต้องนำกลับมาคิดเนื่องจากสถานการณ์ยังไม่แจ่มชัดนัก ในส่วน
ของปัจจัยตัวบ่อนสู่กระบวนการศึกษาซึ่งมีความสำคัญและ
ประกอบไปด้วยหลายปัจจัย เช่น หลักสูตร ซึ่งเป็นปัจจัยตัวที่ 1
ที่เป็นปัญหาใหญ่ คือ ในอดีตจะเป็นหลักสูตรกลาง ปัจจุบันเป็น
หลักสูตรท้องถิ่น และต่อไปในอนาคตควรเป็นอย่างไร

จากพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายว่าด้วยเรื่องการกระจาย
อำนาจทำให้ต่อไปท้องถิ่นจะมีอำนาจมากขึ้น มีอิสระมากขึ้น
ทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น สามารถใช้ทรัพยากรได้มากขึ้น
ดังนั้นในอนาคตการจัดหลักสูตรของท้องถิ่นน่าจะมีความเหมาะสม
มากยิ่งขึ้น จากผลการวิจัยเปรียบเทียบกับนานาชาติ พบว่าวิชา
วิทยาศาสตร์ นานาชาติให้นำหนักในหลักสูตร ร้อยละ 15 ภาษา
อังกฤษให้นำหนัก ร้อยละ 20 สำหรับประเทศไทยหลักสูตรกำหนด
ให้มีวิชาวิทยาศาสตร์ สูงสุดเพียงร้อยละ 9 ด้วยกรให้นำหนัก

หรือความสำคัญที่น้อยกว่าชาติอื่นดังกล่าวนั้นแม้ว่าจะเตรียมเรื่องอื่น ๆ ที่ประกอบการเรียนการสอนเหมือนชาติอื่นจึงสู้เขาไม่ได้ ปัจจัยต่อไปคือ เรื่องของสื่อ เรื่องของการจัดทรัพยากร และ เรื่องของผลการเรียน โดยจะมีการเปรียบเทียบ 3 ประการสำคัญๆที่เป็นพื้นฐานของผู้เรียน คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ซึ่งการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าอ่านโจทย์ผิด แก้โจทย์เก่งอย่างไรก็ไม่สามารถทำได้ ซึ่งผลมักแตกต่างกันระหว่างเด็กในชนบทกับเด็กในเมือง ตัวเลขต่างๆที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาปรับปรุงการจัดหลักสูตรของท้องถิ่น สำหรับประเทศที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาโดยให้สตรี หรือเด็กหญิงมีโอกาสทางการศึกษาที่ดีที่สุด มี 2 ประเทศคือ ไชล์แลนด์ และประเทศไทย ซึ่งผลออกมาว่าหญิงและชายไม่แตกต่างกัน หรือในบางที่ผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย นั่นแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาให้กับสตรีของไทยเรามีความเหมาะสม

สำหรับการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างท้องถิ่นที่เป็นระดับภาคต่างๆ นั้นพบว่ามีความแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดหลักสูตรท้องถิ่นจึงต้องจัดให้เหมาะสมโดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและร่วมกันพัฒนา การที่เราทราบว่าพฤติกรรมการณ์เรียนของเด็กไทยเป็นอย่างไร จะทำให้ทราบว่าแนวทางการจัดการศึกษาข้างหน้าควรเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิด

ความเหมาะสม เช่น ต้องจัดการกับปัญหาพฤติกรรมเด็กไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ หรือพฤติกรรมการใช้สื่อสารสนเทศ หรือสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) แต่ที่สำคัญ คือ มีการใช้ประโยชน์ของ Electronic Media มากน้อยเพียงใด และเป็นประโยชน์ต่อเด็กไทยอย่างไร ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า เด็กไทยมักใช้ Electronic Media ไปในด้านอื่นๆที่ไม่ใช่เรื่องของการศึกษา และจากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของการจัดการศึกษาที่พบอีกอย่าง คือ ครูมีจำนวนน้อย วัสดุตำ ซึ่งต้องการการพัฒนาอีกมากจากการที่เราใช้การวิจัยเป็นฐานและเปรียบเทียบกับนานาประเทศ ทำให้มองเห็นภาพอนาคตและทิศทางในการจัดการศึกษาได้ชัดเจนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการอย่างไร ดังนั้นจึงต้องเน้นย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ทรัพยากร บุคลากรและระบบการสอบ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ องค์กรที่จัดการศึกษาต้องจัดให้มีระบบการสอบที่เข้มแข็งและต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม การจัดหลักสูตรให้สมดุลจึงไม่ได้ใช้หลักที่ว่า **“ต้องจัดให้ทุกวิชามีน้ำหนักที่เท่ากัน”** แต่ต้องจัดให้มีน้ำหนักเหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่โรงเรียนและท้องถิ่นต้องการ และเมื่อหลักสูตรมีความชัดเจนก็ควรทำการสำรวจทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่นั้นให้เหมาะสมและถูกต้อง